№ 2.

EESTI SPORDILEHT

NELJAPÄEVAL,
1. VEEBRUARIL 1923.

· EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA ·

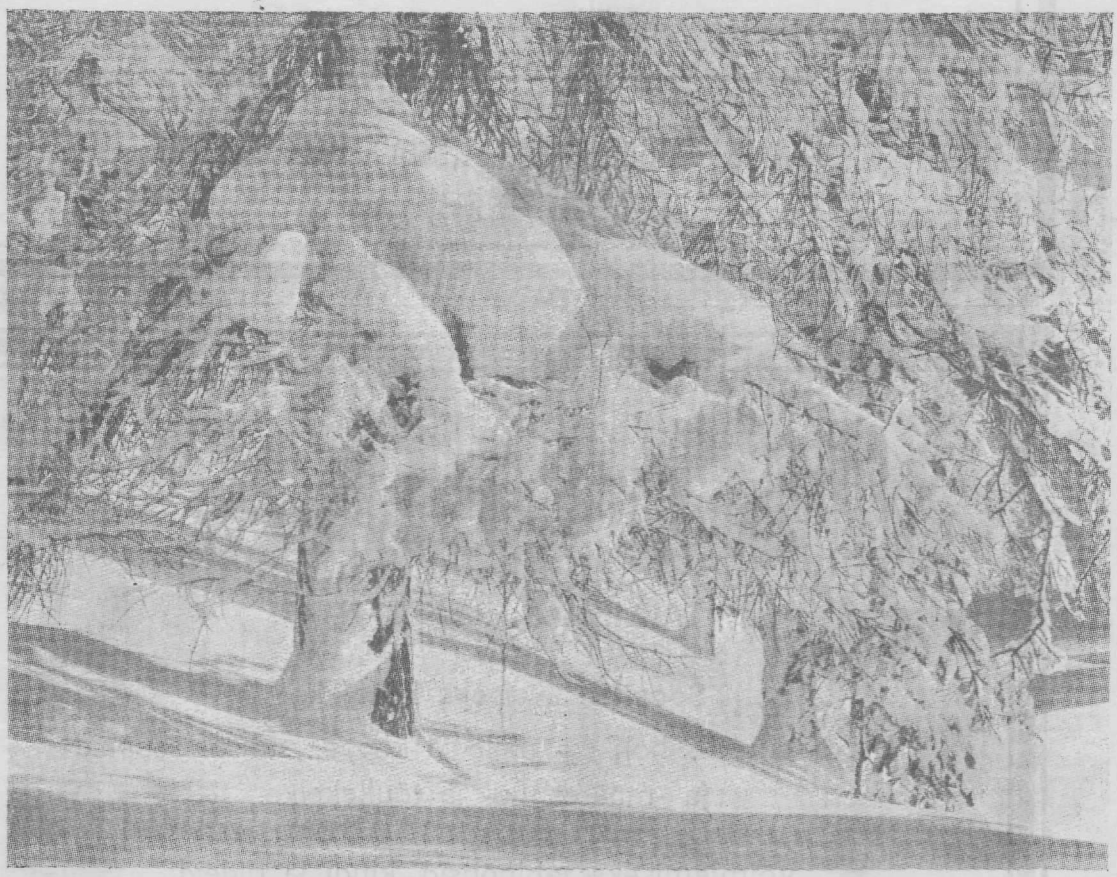

Talvel metsas.

Külm külvand lume villa täis kuldseid teri, lilla.
Ja kuused võimsas rahus, kõik oksad lume vahus kui kõrged püramiidid.
Kuldpäike kangast lõimib, koob koeks pärliniidid ja metsa pühaks põimib.

(R. Reimanni luuletuskogust „Lambi valgel").

HIND 30 MARKA.

A.-S. Balti spordiriistade vabrik Tartus.

Kõnetraat 187. Kõnetraat 187.

Kontor: Aurulaeva tän. № 1. **Ladu: Rüütli tän. № 9.**

Soovitab odavate hindadega hooajaks:

Uiske igas sordis ja numbris, suuski, suusasaapaid, spordikelke, suusk-kelke, hokkey jaoks: keppe, uiske, palle ja saapaid.

Vehklemise ja võimlemise abinõud.

Täielikud võimlemissaalide sissesääded.

Eelarved ja plaanid maksuta.

Esitaja Tallinnas o.-ü. „Esto“ Pikk tän. 47.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINNAS, PIKK TÄN. 47.

Soovitab talviseks hooajaks:

Uiske, suuski, hokkey- palle ja keppe, suusa- saapaid ja -määret, liu- ja tõukekelke.

Võimlemiseks: abinõusid, kingi ja riideid.

Pääle selle on ladus välja- ja kodumaa sportline kirjandus.

A.-S. Balti spordiriistade vabriku esitus.

EESTI SPORDILEHT

VASTUTAV TOIMETAJA HARALD TAMMER.

TOIMETUSE LIIKMED: LEOPOLD TÕNSON, WILLIAM FISKAR JA JOHANN KAUBA.

VÄLJAANDJA EESTI SPORDI KESKLIIT.

TELLIMISHIND:
TERVE AASTA PÄÄLE 500 MK.
1/2 „ „ 275 „
1 KUU PÄÄLE . . . 50 „
ÜKSIKNUMMER . . . 30 „
VÄLJAMAALE POOLE KALLIM.

TOIMETUS JA TALITUS:
TALLINN, GONSIORI TÄN. 4.
KÕNETRAAT 700, POSTKAST 70.
—
EESTI SPORDILEHT
ilmub iga
15-daks ja 30-daks kuupäevaks.

KUULUTUSTE HINNAD:
TEKSTI EES . . LHK. 6.000 MK.
TEKSTIS . . . „ 8 000 „
TEKSTI JÄREL. „ 4 000 „
LEHEKÜLJE OSAD HINNATAKSE VASTAVALT NENDE SUURUSELE.

№. 2. Neljapäeval, 1. Veebruaril 1923 a. IV. aastakäik.

Buerite või jäälaevadega

purjetamine on üks huvitavamatest spordialadest rannaäärsetes kohtades talvel. Sile jääpind, kerge laeva konstruktsioon ja tugev puri võimaldavad talle kiirust kunni 100 kilomeetrini tunnis. Väljamaal (Saksamaal) on viimasel ajal hakatud rõhku panema sarnase spordiala arendamise pääle ja võistlusi korraldama. Ei puudu sel spordialal ka muidugi oma praktiline otstarb, mitmesuguse ühenduse pidamiseks jne.

Ka Eestis on meereäärsetes kohtades, näit. Kuressaares, Haapsalus ja mujal jäälaeva-sport väga lugupeetav ja leiab noorsoos suurt harrastamist, isegi kalamehed tõmmavad talveks oma kalapaadi purje jääkelgule pääle ja võtavad pikemaid teekondi sellega ette. Käiakse muuseas näit. Kuressaarest Pärnus, räägitakse, et mõni mees isegi Soome ja Rootsi hää talvega välja kupatab, ja säält üht-teist kraami kaasa toob. Kuid ka meie piirivalve on jääpaate oma tegevuse hõlbustamiseks kasutanud ja igas rannaäärses piirivalve punktis on oma tugev jäälaev, kes vahel, näit. Peipsi pääl, ootamatult mõne setu salakauba koormale kaela kukub.

See sport pakub iseenesest väga suurt esteetilist lõbu ja oleks kõigiti väärt, et teda suuremal määral harrastataks.

Meie boheemkonna sõjakäik.

H. T.

Sport on meie seltskondlikus elus niivõrd silmapaistvaks nähtuseks saanud, et temast enam tähelpanematult mööduda ei saa. Temaga kokkupuutuvad muutuvad kas tema poolehoidjateks või vastasteks.

Kandes massilist iseloomu, keskendab ta endas väga mitmesuguste teda kandvate kihtide tunnetuste saavutus—produkti ja erineb oma üksikutes avaldustes väga tuntavalt. Loomulik on sellepärast käärimine seltskonnas ja sportlaskonnas eneses, sihitud tema üldiste tulemuste selgitamiseks ja roobaste silumiseks. See töö käib väsimata ja peegeldub sportlises kui ka üldises kirjanduses. Suuremal määral vajab seda just sportlaskond, oma püüetele edu kindlustamiseks ja seisukoha revideerimiseks. Seepärast hindavad sportlased iga arvustust, mis nende ala käsitab.

Hukkamõistetav on aga seisukoht, kui mõni äärmine nähtus võetakse ja selle tõttu kogu liikumist võõriti valgustakse. See on see kõige odavam ja kõige sagedam vastaste „löömise" abinõu, ei anna aga iialgi mingid tagajärge, vast ainult vastupidiseid tema esitaja soovidele, sest et ta liikumise sisu ei taba.

Iseäralik on meil nähtus: sportlastelt nõutakse ääretult palju — igaüks kes neile läheneb, tahab näha neis mingid inimsoo ideaale, universaalseid olevusi — kuid pakutakse äärmiselt vähe. Neile, kui võrdlemisi noorele ühingule meie seltskonnas, tahetakse rakendada kandmiseks kõiksugu parteilikka ja isiklikka huvisid, sagedasti diametraalselt vastaseid spordi algmõistetele. Ja kui neid nähakse sportlaskonna, kui eritegevuseks differentseerund siht-ühingu juures vastukõla mitte leidvat, mõistetakse kogu liikumine hukka. See oleks vastatikuse väärmõistmise ja vaenulikkuse põhimõttelik käsitlus mitmete siht-ühingute, näit. kunstnikkude, sportlaste, põllumeeste jne. vahel.

* * *

Sarnasest vastolust on muidugi tingitud ka see uuem sõjakäik, mis meie seltskonna vagusat hallitust „kiiseliaadiga" ühelajal lainetab.

Selle sõjakäigu algatajaks oli meie boheemkonna isehakanud heerold „Sänna trubaduur", kõrgestsündinud Arthur Adson, „Päevalehe" hänna all. Ühel vaiksel pühapäeva hommikul, kui sportlased õndsa rahuga voodist aeglaselt välja ronisid, et kohvilauas „Päevalehte" lugeda, pimestas ja rabas neid äkiline sõimurahe ja kõu mainitud paigas. Väljavalitud, kultiveeritud sõimusõnadega külvati neid. Põhjust selleks oli annud haridusministeeriumi seaduseelnõu nende sporditegelaste toetamiseks, kes andekust ilmutanud, loova töötamise võimaldamiseks.

Sportlased mõtlesid, et siin vast lugupeetud setukeelne laulik närvipalavikus veidi jampsinud on ja saatsid õienduse tõeasjade valgustamiseks toimetusele. Kuid võta näpust. Adson oli jõudnud Voorimehe uulitsa kantsi kindlustada, seisis üleval vallil ja näitas hirvitades keelt kõigi sportlastele, kes püüdsid oma kirjatuvisid mainitud kantsi läkitada või katapultidega pommitada. Rauges pääletungimine ja sportlased taganesid keelt hammustades oma urtsikutesse.

Veeresid paar ööd-päeva. Uus üllatus. Kogu boheemkond oli tõusnud vaenujalale ja vibutas ähvardavalt sõjakirveid, kogu boheemkond, alates „Musta Kassi" kupleelauljatega ja lõpetades Adsoni ja teiste kõrgemate latvadega, protesteeris kõigeägedamalt, kõigekurjemalt, kõigekindlamalt suure ülekohtu vastu, kultuurkapitaali arvel spordi toetamise kavatsemise vastu.

Kuivõrd liigutav ja meeltülendav see ühinemise ja üksmeele avaldamise akt iseenesest ka ei ole, on siiski veider ja kurb tema eesmärk, võitlemine pipstikkide ja kuuenda astme palga pärast, kitsarinnaline omakasu, kartus, et teisi toetades nende arvele langev osa kultuurkapitaalist väheneks.

* * *

Kultuurkapitaal. Kas kuulub ka kehakultuur, sport, kultuurilmuvuste peresse ja on õigustatud riiklist toetust saama. Uuemaaja teadus jaatab seda ja ka meie boheemlased, olgugi võõrad ning külmad rahvusliste kultuur-poliitilistele probleemidele, ei julge seda avalikult eitada, nad nõuavad shablooniliselt vaid sporti kehalise kasvatuse ja tervishoiu abinõuna (nagu võiks ta teisiti ollagi!), vaevaks võtmata defineerida kord lähemalt sarnast sporti, ja on kurjad, et sporditegelasi on juletud kõrvu sääda teadlaste ja kunstnikkudega ühes seaduseelnõus.

See on kahtlemata hrade boheemlaste eneste ülihindamine, sest möödund on need ajad, kus värssidekirjutajaid jumalisteks olevusteks peeti (kupleelauljaid pole aga vist veel kunagi nii kõrgesse ausse tõstetud), see oli Petrarca päivil, nüüd on nad teiste lihtsurelikkudega ühepikkused. Inimterviku kolm algosa — vaim, hing ja keha on meie päivil ühevääriliseд. Eks ole meile teada ammugi, kui mitmeid miljonisi kultuurriigid ka spordi pääle ohverdavad.

Meie sport on senni vaeselapsena püsinud, ei ole pääle lubamiste ja sõnade tema arvele kuigi palju langenud. On puudunud ikka ainelised võimalused. On täitsa loomulik siis ka nüüd, kui meie kultuurkapitaali puhul, kapitaali puhul mis meie rahvuslise kultuuri toetamiseks ja

Siin on aga sihilikult võltsitud, väljamõeldud mingid palgamaksmised ja pajukid elukutselistele jõumeestele jne. Spordi Keskliit on seletanud, et see sugugi teostatav ei ole, ja sportlased määrustega piiratud on, mille tõttu neil igasugune tasusaamine keelatud. Ka ei vaja sportlased raha võistlusreisudeks väljamaale, sest meie sportlased on sääl sedavõrd autoriteetsed, et neid võistlustele kutsuvad organisatsioonid ise omal kulul ülal peavad ja reisukulud tasuvad, väljaarvatud sarnased juhused, nagu olümpiaadid, mida valitsus juba riigi esitamise mõttes erisummadega peab toetama. Seaduseelnõudes ettenähtud toetus läheks aga just teadusliseks otstarbeks, meie sportlise kultuuri süvendamiseks — mida boheemlased ka ise nõuavad.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus
Spordiait
Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus
Spordiait
Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

arendamiseks määratud, spordi pääle mõeldi. Sest ka see ala on veel söödis ja vähesest hooldamisest tingitud tema varjuküljed.

Ei või öelda, et meile kultuurkapitaali seaduseelnõudega liialt oleks vastu tuldud, silmas on peetud sääl kõige hädalisemaid nõudeid. Seda on just sportliste juhatajate ja eriteadlaste küsimus, mis valesti mõistetuna on põhjust annud meie boheemkonna protestiks. Ei või öelda, et seda juhuslikult valesti on mõistetud, seda on tahetud sihilikult mingiks hädaohuks, katkuks meie boheemkonnale kujutada ja paanikat luua. Sest mis hädaoht see siis oleks, kui 1—2 sportlast saaksid stipendiumi õppimiseks näit. Berliini kehaharjutuste ülikooli — kui sedagi määravas nõukogus ühe sportlase kõrval 5 boheemlast istuvad — kuna sportlised ühingud ise endi korraldatud võistluste ja pidustuste sissetulekust 10% kultuurkapitaali hääks maksavad. Võime oletada, et sissemaksetav summa sarnasel juhusel igatahes kulutatavast suurem on. Ja see ei tohiks igatahes boheemlaste joogiarvete õiendamiseks ega trallinguteks raisatud saada.

Boheemlased, kes nii vaenulised noorsoo kehalise kasvatuse ja sportimise vastu on, ei kõssagi muidugi näit. selpuhul, kui mõni karjakasvatuse instruktor või seaasjanduse tundja teadusemees saadetakse kultuurkapitaali kulul ennast väljamaale täiendama, sest see on ikka teadus, ja pipstikid on väga armsad asjad.

Sportlaskond, kel oma suured teenused kodumaa lühidas iseseisvuse ajaloos ei puudu, on seega asetatud proletariaadi seisukorda, kelle üle setu laulikute ja kabaree kupleelauljate piitsad plaksuvad.

Kas sarnastel sõimuvalingutel ja järelmõtlemata protestidel mingit reaalset tagajärge on, on veel teadmata, kuid tõeasjaks on saanud, et need, kes meil endid kultuurelu võietud monarkideks peavad, rahva hingeelu ei tunne, hoolimatult selja on pööranud tema jõulisematele avaldustele ja ennast isoleerinud. Täitsa loomulik, et siis esimeses järjekorras kuuenda astme pensioni pääle mõeldakse. Mõni agar mees ehk ruttab enese elugi kinnitama.

Spordi sotsioloogia.

Dr. H. Risse samanimelisest broshüürist.

(Järg).

Ka äritegevuses on teenijal olukord sarnane. Ka siin saavutatakse suurim üldteguvõime iseseisva töö — vähemalt alamate teenijate juures — kõrvaldamisega. Kontrolliks siin on mõjule pääsev ratsionaliseerimus, millest näit. matemaatiline kalkulatsioon üks osa on. Aga ka siin on päämine ikka individuumi surmamine. Kaupmehelik elukutse, kus alamad teenijad juba ammu teatud bürokraatiat kujutavad — sellele elukutsele on bürokratiseerimise tendents omane — modern bürokraatia ja tööstuse edenemine on pääasjalikult selle sotsiaalpsüühilise olukorra ellukutsunud, sest et nad kõik fundamentaalset vastandmõistet „masin — inimene" pooldavad ja arendada püüavad. See viib paradoksaalsele tõsiasjale, et inimese „elukutse" — inimene tunneb ennast teatud tegevusele „kutsutud" olevat — ikka vähem inimese „hinge" suudab haarata, ja see kulminatsioonipunktis temast võõrdub ja elukutset põlgama hakkab. Individuum sureb.

Siin segab sport ennast asjasse. Ei ole tähtsuseta, et kõik kehaarendamisvormid, väljaarvatud turnimine ja gümnastika, Inglismaalt põlvenevad, kus masinatehnika ja terve kapitalistlik süsteem vareimalt välja arenes. Sport on lihtsalt reaktsioon tervele sellele süsteemile, milles inimesi masinateks muudeti. Ma ei usu aga, et ainult inimeste vangistamine kivimüüride vahele, soov kehaharjutuste järel, on spordi esile kutsunud. Sest sarnast — ütleme vastandit põllutööle, istuvat linna-tööd tunneb ka keskaeg, tsunftide ajal ja ka hiljemalt koduse tööna. Paljast soovist kehaharjutuste järel ei ole praegused spordivormid kuidagi seletatavad. Et moderninimese tervisevastastele elamistingimustele vastukaalu anda, selleks jatkub igatahes kavakindlast keha läbitöötamist teatud süsteemi järel, mis ainult väga vähe aega nõuaks, ja mida meie gümnastikaks nimetame. Samuti ei ole seletatav sellega XVIII aastasajal tekkinud ja meie päivil juba „üleelatud" turnimine; ka siin ei ole selge fundamentaalne alus, mille peale ta toetab. Põhjalikumalt käsitab seda küsimust käesoleva kirjutuse metafüüsiline osa.

Pääpunkt igatahes, millele sport rajatud on individuumi surmamine ja katse sellele individuumile jälle tegevusbaasist luua. Vaba, loova tegevuse tundmust omandab individuum ainult konkurentsist, sportliselt öelduna: võistlusest.

See tähendab, et siin saavutused iseenesest mitte hääd või rahuloldavad või halvad ei ole, vaid nad võrdluses teistega ainult sarnastesse kategooriatesse asetud võivad saada. Võrdlus sportlase ja näitleja vahel on siin lähedane, kuigi ainult osaliselt. Kui meie kunstniku võtame, kelle saavutus tema realiseerimise momendil ei hävine, vaid vabalt korratud võib saada, näit. komponisti, luuletaja, maalija, arhitekti jne., siis ei ole siin enamisti midagi võrrelda, küsida on vaid, mida üksik kunstitöö, rippumatult teistest, inimestele on annud ja annab. Näitleja juures on olud juba veidi teisiti. Tema saavutus hävineb tema teostamisel. Lisaks tuleb, et sarnaste kujude ja sarnaste ainete (osade) esitlus mitmesuguste kunstnikkude juures juba võrdluse esile kutsub. Sportlase juures on olud samad, kui kvantitatiivselt rõhutatud saavutusi ei käsitata. See on enamjagu mängude juures. Siin esineb meeskond igatahes ansamblina, milles vaevalt üksik muinasjutulisi saavutusi võib näidata; kes teda ei ole näinud mängimas, võib vaevalt tema individuaalsest võimest mingit ettekujutust omada, ka paremate võrdlustegi puhul mitte, ja lõpuks on tema, kus mimeeni*) kohta maksev: „Tulev põlv ei punu talle mingid pärgi".

Teisiti on aga asjad sääl, kus meie kvantitatiivselt mõõdetavaid sportlisi saavutusi omame. Vaevalt võime meie küll sääl sportlase individuaalsest omapärast ettekujutust saada, tema ujumise, jooksu, hüppe jne. stiilist, küll on aga meil tema saavutus, tõsiasi, tema „mis", mitte „kuidas", hinnata.

Sport muutub sellega tõelikuks individuumi tegevusvormiks. Elukutse, mis ikka enam ja enam loovat iseloomu kaotab, absorbeerib ikka vähem ja vähem individuumi jõude. Ta ei vabasta neid mitte ainult, vaid sunnib neid vabanema. Nende kasutamine on olenev isikul oma valikust, kuigi ka võimaluste piir seltskondliste elamisvormide läbi kitsendud. Sest kui meie ülejäävate jõudude kasutamisvõimalustest

*) Sitsiilias umb. 400 a. enne Krist. tegelikust elust võetud juhtumuste etendaja.

Sportimiseks tarvisminevad
jalanõud
on saadaval
O. Kirusk'i kaupluses,
V. Karja tän. 5, Tallinnas.

Otsekohe vabrikust tellides saate Teie spordiabinõud
kõige odavamini!
O. Y. Urheilutarpeita,
Helsinki.
Esitajad Eestis:
H-ra J. Willemson, Tallinnas, tel. 10-02 ja
A. Kukk, Helsingis.

lihtsa maitsmise ja labase mõnutsemise kustutame, jääb ainult kaks võimalust individuumile, kõrgemale enese mina tunnetusele lähineda: tegutseda vaimlise või kehalise kultuuri alal. Päämine kõigi nende kolme tegevusvõimaluse juures on, kui elukutset ainsa tõena, reaalsusena võtta, tema illusionism. Malthus*), kapitalismi algajal, on kujutanud palgateenijat kui madalamate lõbude ja mõnude harrastajat. Tolle aja traagika ei ole ju sõnades väljendatav. Inimese ekspropriieerimine masina läbi pidi kui midagi kardetavat, kohutavat ja hävitavat paistma ja ainult nii on need kaheldavad saboteerimused inglis ettevõtete palgateenijatel mõistetavad, mitte puhtmateriaalsest võitlusest teenistusolude pärast. See igatsus ununemise järel, mina — tunnetuse kõrgelekruvimine kunstlikkude abinõude läbi on jaokaupa purustatavate töötingimuste ja tööliste klassi vaimlise kui ka kehalise degenereerumuse saabumisel täiesti mõistetav.

Vaimline ala aga oli — ja on praegugi — ala, mis inimest tervena absorbeerib. Dilletantism tähendab labasust. Lisaks tuleb, et selleks vastav eelharidus tarvilik on, mida aga see, kes mehaniseerivat tööd teeb — seda on tänapäev suurem osa rahvast — enesele soetada ei suuda, ei aja ega raha puudusel.

Jääb ainult kehalik kultuur. Kõigi rahvakihtide mitmekesisuste pääle vaatamata toitmise, korteriolude jne. poolest, mis kahtlemata mõjuvad isiku teguvõime pääle, on kaks asjaolu tähtsamad: üheltpoolt võimalus, mõndasugust viga ratsionaalse treeningu läbi tasandada, teiseltpoolt suure valiku läbi võimalus ennast sarnasele spordile pühendada, mis isikule kõige enam vastab. Sport aga tõuseb sellega kunstide peresse Olles mitte kunstlik võimise mõttes üleüldiselt, vaid ainult sedavõrd, kui „mina" ennast väljendab, tegevust esitab, mis millegile muule, kui isiklisele saavutusvõimele ei baseeru, millega ta „toore aine" (laiemas mõttes) võidab. Kunstlik lõpuks sedavõrd, kui see loov tegevus kasvatusega, treeninguga, üksinda seotud ei ole, vaid teguvõimega. Keskpärane sportlane võib kasvatatud saada; suursportlane on aga kunstnikkude termini tarvitades geenius ja sellega on ka juhuslik väljapaistvate omadustega sportlaste ilmumine seletatav, kes igal alal kolossaalseid andeid ilmutavad, kuid lühida, väliselt hiilgava tegevuse järel lühida aja jooksul, oma ebasportlise eluviisi tõttu, spordivälja jätavad. Paralleel kunstnikuga on ka siin lähedane: ka spordiväljal on läbipõlenud geenius võimalik.

(Järgneb).

*) Thomas Malthus, inglis teadlane 1766-1834 a.

Spordiauhindasid
suures valikus,
võistlemata
odavate hindadega
soovitab
spordiriistade äri J. Kivastik,
Tartus, Aleksandri tän. 7.

Hannes Kolehmainen murdmaajooksus.

Ilma suurim jooksja.

Ikkagi Hannes Kolehmainen!

L. Pihkala järel „Suomen Urheilulehti"st".

(Järg).

Aastal 1910, kui Hannes tõusis suursportlaseks, oli tal juhus võistelda rootslase K. Sundholmiga, kes paar nädalat varem oli võitnud Inglis murdmaameistrit Neavesi (— äkitselt surnud —) ja kõigi üllatuseks võitis teda. Juuni algul oli tal Tampérel 1500 meetris kõva võistlus selleaegse Soome meistri Kusti Otteliniga ja võitis kõva võistluse järel lõpupingutuses seda kämblavõrra. Nädal hiljem oli aga Hannesel kord kaotada samavõrd rootslase Anderssonile HKV — Fridrikshofi seltside vahelises 5 maili teatejooksus ankrumehena (viimse mehena). Esivõistlustel võttis ta osa 1500 mtr. jooksus ja sai peksa Manniselt paari meetriga. Sügisel võistles ta Berliinis ühes Inglis meistri Oven'iga ja Prantsus meistri Keyser'iga 3000 mtr. jooksus, saades lõpupingutuses lüüa inglaselt ja võites prantslast, kelle vahe ei olnud aga suurem kui $1^1/_2$ mtr.

Aastal 1911 on Hannes suurjooksja ega hävinud üheski võistluses — arvesse võtmata üht varakevadist suurema tähtsuseta 1000 mtr. jooksu, kus mina suutsin võita teda, nagu eelmiselgi aastal. Ja mõned selle suve võistlustest olid juba taktiliselt tähelpanemisväärt. Alguses võitis ta kohe põhjalikult Mannist 1500 mtr-is, ja kordas seda tempu HKV teatejooksus, kus ta ankrumehena Mannist 2000 mtr-is 10 mtr. maha jättis. Inglis esivõistlustel võis ta juba mängida nii suure jooksjaga kui

W. Scott, näidates talle päkki lõpupingutuses.

Ka Ameerikas olid tal mõned päris kibedad võistlused 1915. a. võitis ta Ameerika esivõistlustel 5 maili olgugi alavormis, kibeda võistluse järel Millardi ja Hebgoodi vastu, kes jäivad temast ainult $1\frac{1}{2}$ ja 2 m. Evening Maili marathonivõistlusel kaotas ta aga suguvenna Kyrösele rinnaosa.

Suurem kõigist on aga too unustamatu 5000 mtr. võistlus. Mõni teine mees oleks siis vabisenud Hannese pükstes: minna sammust pikemaga. Ja siis lõpunäitus, kus Hannes toimis teisiti kui keegi oli suutnud enesele ette kujutada. Kui oli järel veel $1\frac{3}{4}$ ja $\frac{3}{4}$ ringi tegi Hannes katseid möödapääsmiseks, kuid Bouin ei lasknud seda ja lisas ka kiirust. Siis paistis veel tõenäolisena Bouini võit, ja ei olnud minagi päältvaatajana teisel arvamisel. Kuid siis ei olnud mööda-pääsmine Hannese eesmärgiks, nagu ta hiljem ise ütles. Ta proovis vaid Bouini, ärritas tema keevaverelsust ja kinnitas tema võidulootusi. Viimasel sirgteel pani Hannes mängu

Jean Bouin,
prantslaste poolt toimepandud ankeedi põhjal ilma suurimaks sportlaseks tunnustatud.
Hukkus ilmasõjas.

väsinuna võistlema Bouini suguse suurusega nii tähtsal juhusel. Hannes teadis väga hästi, et kui ta kaotab selle jooksu, siis on Bouin nende võistluste suurim jooksja. Bouin võib jätta jooksmata ka murdmaa ja on ikkagi suure jooksja Hannes Kolehmaise võitja. Paremal juhusel, kaotades 5000 mtr. jooksus, oleks ta jaganud Bouiniga ühiselt suurima jooksja au. Kuid Hannes ei leppinud sellega.

Hannesest halvem mees oleks katkestanud võitluse Mitte aga Hannes, ka siis mitte kui Bouin poole maa pääl hakkas hoogu kiirendama, vedama läks — mille pidamiseks Hannes sennigi juba kogu jõu oli välja pannud. Ja siis vast algas võitlus. Kord-korralt lisab Bouin hoogu, kuid ikka suudab Hannes sellega vastata, Hannes, kes nüüd jookseb omast harilikust oma viimase jõu ja Bouin kaotas manöövriga. Ka eelmainitud võistluses Millardiga toimis Hannes samuti. „Kui kell kuulutas viimast ringi, Hannes paistis kui tasandaks hoogu ja Millard ruttas juhtima. Paistis kui jääks Hannes, kuid ta püsis kannul. Algas viimane sirgtee. Millard pani liikvele viimased grammid jõudu, kuid Hannes läheneb talle ikka toll-tollilt, ja on lindi juures pool meetrit ees". Nii kõlab päältnägija soomlase seletus.

Meisterlikult on mõistnud Hannes soveldada taktika seadusi, mille järel kahest ühejõulisest võistlejast võidab see, kes oskab sundida vastast enneaegu oma suurimaid kaarte lauale mängima, ja siis ka ise omad trumbid välja käib. Võistlustaktikuna asub ta selle kõrgema rühma edureas kuhu kuuluvad vaid harvad suurused,

nagu ameeriklane Melvin Sheppard, inglane Albert Hill. Sisuliselt kuulusid sinna ka Anttila ja Ottelin, kuid neil ei olnud vastavat oskust.

Sinna rühma ei kuulu aga Nurmi, ei ühejõuliste võistluste otsijana ega taktikuna võistlustes. Rõõmustava erandina tema võistlus-minevikus võib nimetada vast tema kaksikvõistlust Viléniga 800 mtr esivõistlusel 1921 a.*). Selle asemel on ta hoidund sarnastest esimese järgu võistlustest, nagu oleks olnud maili võistlus Hilli ja Stallardiga Inglis esivõistlustel 1921 aastal ja jooksnud selle asemel ilmarekordi Stockholmis 10.000 meetris. Samuti pidas ta läinud suvel paremaks Londonis kindlasti võita 2 maili takistusjooksu, kui pingutada maili esivõistlusel Stallardiga

On tähendatud, kui ebasoodsates oludes on Nurmi Hannesega võrreldes jooksnud rekordi 5000 meetris, et tal Bouini sarnast vastast ei olnud. Tõsi küll, Hannes ei oleks suutnud 10.7.12 jooksta rekordit ilma teise mehe ergutuseta. Kuid see, et Hannes jooksis ja jookseb veelgi oma tagajärjed kõvas võistluses, ei tähenda seda, et Nurmi suudaks samuti teha. Sellevastu selgub, et Nurmi säeb omad tagajärjed ainult jookstes. Ta püüab mootorratta väledusel kohe teisi maha jätta ja muutub rahutuks, kui see ei õnnestu. Hannes võitis 5000 mtr. Bouinilt, kes mainitud päeval oli kindlasti ses masinlikus mõttes parem kui väsinud Hannes, kelle võit selle tõttu veel austamisväärilisem Veel austamisväärilisem oli 5000 mtr. jooks Antverpenis Guillemot'le, kes võitis Nurmit, masinlikus mõttes paremat jooksjat. Bouin, kes Stockholmis etendas sama osa kui Nurmi Antverpenis, etendas seda paremini, pidades võistlust kunni viimaste meetriteni

On huvitav kujutleda, milliseks oleks kujunenud 5000 mtr. võistlus Stockholmis, kui Nurmi läinudaastases vormis oleks sellest võtnud osa. Kui seda kujutleda, tuleb teha seda pikemalt. Kui oleks teatud, et Bouin ei tule võistlema 10.000 mtr., oleks pidanud üks soomlastest jääma eemale 5000 mtr. jooksust, et pidada kohta kinni ka sääl. Eemalejääja oleks olnud arvatavasti ennem Nurmi kui Hannes. Kuid lähme veel kaugemale: kuidas oleks läinud asi, kui kõik kolm oleksid astunud võistlusrajale? Nurmi oleks läinud vedama 4.06 või 4.07 kiirusega 1500 mtr. pääl. Bouin ja Hannes oleksid jäänud maha, Hannes tõenäoliselt viimaseks esiotsa, ei mitte sellepärast, et see talle raske oleks olnud, vaid sellepärast et kasulikum. Kui Nurmi oleks jooksnud poolmaa tasa 7 minutiga, oleksid olnud Hannes ja Bouin järel 50—60 mtr., 7.10 ümber umbes. Siis aga oleks alganud tagaajamine, mille jooksul Bouin oleks jäänud maha Hannesest. Ja see mees, kes oleks olnud niiviisi tagaaetav, oleks pidanud omama teistsuguseid närve kui Nurmi, kes oleks pidanud käänamatult jooksma, jooksma mõttetult ja kunni viimsete meetriteni jõuliselt — või kaotada. Sest sarnane jooksutabel kui Nurmi rekordijooksus, 7.03—7 32, ei pea vastu tabelile, poolaegadega 7.17—7.19, kuna värskena see Hannesel oleks olnud 7.10 — 7.15 = 14.25. Masinliste võimaluste poolest võiks Nurmi küll ka sedagi aega näidata. Kuid ainult seljuhusel kui ta uuesti sünnib ja tõelises võistluses — kui vastaseid talle leiduks; erilises rekordjooksus.

Lisan veel paar märkust. Ei ole kordagi näinud Nurmit ühejõulises võistluses, kus ta oleks tulnud pärale 10 mtr. vastasest ees või järel, — arvessevõtmata eelmainitud 800 mtr. jooksu Kotkas, kus seda jookstava maa lühidus soodsustas. Ainsaks taktiliselt käsitatud jooksuks, mida Nurmi on näidanud, oleks 10.000 mtr. võistlus Antverpenis. Sääl jooksis ta kui veteraan, kogenud mees, kartmatult, kuid säälgi ei olnud tal nii väärilist vastast kui Bouin Hannesele 5000 mtr. jooksus. Murdmaajooks Backmaniga oli kassi mäng hiirega. Ja ainustki võistlust ei ole nähtud, mis oleks lõpuni pinev ja kus oleks võitnud või kaotanud mitmekordne ilmarekordmees Paavo Nurmi.

Ta kuulub muidugi, ja lugupeetud mehena, sinna väheldasse jooksjate rühma, ultrarühma, kus seisavad sarnased nimed kui George, Shrubb, Bouin ja Kolehmainen, kuid ilma suurimana jooksjana püsib ikkagi Hannes, nii kaua, kui suudab keegi, olgu Nurmi või mõni muu, ühendada Hannese oskust, taktilist taidu ja Nurmi kiirust.

On võimalik, et Nurmi suudab seda. Siis on põhjust tervitada teda enam kui kedagi teist suurima jooksjana. Kuid veel mitte nüüd.

*) Lõppes ka N. kaotusega.

Suusatai.

Allex Antson.

I.

O, meelisklev on minna
hallist kitsast toast
kord sirgund pääga läbi linna
— sest tänavate kivinenud soast
nüüd vabalt uhkelt välja minna.

On hää nüüd jätta jälle seljataha
kõik askeldused asjatud,
kõik tühjad tööd
ja kannatusi rikkad tunnid maha.
Kõik küsimused, ahastused, palved,
nutud,
kõik ruttamiste asjatumad rutud.
Kõik — kõik kord jätta maha
— seljataha!

On hää kui pettumusin
tuhmund päevi kaar
ja mineviku õudne valuhaar
jäeb kaugele
kui lumel libisemas
suuske paar.
Nüüd kodutumal hingel
iga maja metsaveeren
koduks saab
ja korraks jälle kõikjal hää.
Ning igan metsan kajab
saani kella helin —
sõprustundest juttu a'ab,
kun iga lumisajun
longund oksa kaar
on nagu kallistuseks
sirutetud käte paar.

O, maa — o, mets,
meid vendlustunne jälle
kokku viib.
Ja igatsuste veristunud tiib —
mu haige hing
siin uvveks tõusuks jõudu saab!

II.

On uhke lõbu: olla mees
ja tunda vabadust
ning minna siis,
kui igatsused hinge veen
ja kauged metsad lumistunud een.
On uhke lõbu olla spordimees!

On uhke lõbu: jätta kõik mis hall,
tumm inimese korjus tänaval
ja elutute maskeraad ning ball.
On uhke lõbu: —
Jätta kõik mis hall

On suurim lõbu kauge sõit,
maa, metsa, mägestiku
valdav võit.
Sõit lagendusse ääretumi
— vaid kaugel särab valge lumi.
On valdav tunne vaba sõit.

On uhke lõbu jätta kõik mis hall,
tumm inimese korjus tänaval
ja elutute maskeraad ning ball.
On uhke lõbu jätta kõik mis hall.

18.I.23.

Jääpallimängu harjutusviisidest.

„Eesti Spordilehele" kirjutanud E. A. Soinio

Jalgpallimäng on lõppenud. Jalgpallimängijad on saanud tarvilise puhkuse. Kuid ka talve pakub mänguarmastajatele mängimise võimalusi, see on jääpall. On saanud tuttavaks lause: see mida jalgpall suvel, seda jääpall talvel. Arvan olevat kohase, kui hooaja algul esinen siinkohal väikse taktilise selgitusega, mis võiks ehk olla kasulik jääpallimängu harjutustel. Enne kui lähemalt puudutada teoreetilist poolt, tahaks sissejuhatusena tuua tuntud Uppsala sportlase, Dr. S. Almqvisti kohaseid sõnu: Harjuta hoolsalt, asjatundlikult ja mida tähelpanna — sõbrusta nii palju kui võimalik oma kaasmängijatega. Ole kindel, et harjutades saavutatakse kõik väravad, võidetakse kõik raskused ja võimatused.

Kuidas harjutada? Jääpalli, kui iga teisegi spordiala harjutamiseks, tuleb olla füüsiliselt vastavalt ettevalmistatud. Jääpallimängija harjutuskava peab sisaldama samuti käikusid, jookse, hõõrumisi, sauna ja korralikku eluviisi. On need tingimised nõuetavalt täidetud, lähme omas

ülevaates edasi. Ju enne jääpalli hooaja algust alatakse harjutustega võimlemissaalis. Pallina tarvitatakse tennispalli. Pääasjalikult harjutatakse siin õhumängu, palliloömist õhust, mis eriti tähtis ajajatele. Löögiharjutustest maast tuleb siin hoiduda, sest see rikub õiget lööki. Pall tõuseb nimelt liialt kergelt ja omab teistsugu liikuvust kui jää pääl. Kui ei püsita jää tulekut oodata, võib harjutada siledal puu- või asfalt põrandal. Siseharjutustes on soovitav harjutada ka half-volley lööke, lööke, mis palli tabavad, kui see lennust põrandat puudutab. Harjutades seda võib niivõrd edeneda, et sarnaseid lööke võib tarvitama hakata isegi lühidasöödu mängus, rääkimata muidugi löökidest värava pihta. Üldiselt tarvitavad ajajad palju õhulööke Sagedasti muidugi tabamatult, mis rikub ajajatemängu ehtsust. Õhumäng ei sobi muidugi, kui küllalt ei valitseta õhulöökide ja õhusöötude üle. Saavutades aga lõpulikku õhulöökide valitsemise taidu, on ta soovitatuim osa ajajatemängus. Igas sarnases löögis peab kindlalt määratud olema jõud, otstarb ja siht. Ka kaitsemängus, eestkätt Soomes, tarvitatakse palju õhumängu. Sääl on aga tarvis suurt ettevaatlikkust, sest möödalöömise tagajärg võib siin saatusliseks saada. Soovitav on toimida siin otstarbe kohaselt ja kui teisi abinõusid on olemas, siis hoiduda õhulöögist. Eksitus siin on väga kardetav.

Uisutamiseoskus on alus, millele tugeb mäng. Kehaline võime, arusaamine, mänguoskus ja muud ei aita midagi kui puudub uisutamiseoskus. Seepärast on tarvis noortele jääpallimängijatele seletada, et nad kohe ei tungiks väljale kaigastega. Nad võivad alustada harjutusi ainult siis kui nad valdavad täielikult uisutuse, milles mitte ainult rõhku ei tule panna kiiruse või vastupidavuse pääle, vaid ka nobeda viguriuisutamise pääle. Ükski uisutamisviis ei anna jääpallimängijale suuremat liikuvust, sulavust ja oskust kui viguriuisutamine (mitte iluuisutamine).*) Sellega on iga hooaja algul jääpallimängijale soovitatuim ala uisutamine. Harjutada tuleks vähemalt nädal, käsitades iga päev uisutamist vähemalt pool tundi, milles pääsiht uisutamisoskuse arendamine. Ka hiljemalt, aktiivsete harjutuste kestvusel, ei tohi unustada uisutamist. Harjutuse lõpul jookse 4—5 ringi ümber liuvälja.

*) Viguriuisutamisena oleks siin mõeldud mitmesugused pöörded, käänded ja ka muud iluuisutamise kujud, kusjuures rõhku ei tule panna muidugi kehaseisu, poosi pääle. *Toimetus.*

Jääpalli tehnikast.

Harjutades vedamist tuleb hoida selle eest, et pall ei hüppaks üle kepi kaare Jää ebatasasus soodsustab hõlpsasti seda, et vedades pall korraga ära kaob. Selleks tuleb aga palli mitte jääd mööda lohistada, vaid väiksete kergete tõugetega mõlemile poole oma ees lükata. Sellega saab palli üle kindlat kontrolli pidada. Tõuked ei tohi kõvad olla, pall pruugib ainult mõni kord ringi käia. Vedamises ei saa tarvitada mingit süstemaatlist skeemi. Söötusid võib teha mitmel viisil ja kõik on ühteviisi hääd. Võistluses tuleb vedamises tihti vahetusi teha. Kui näit. veate vastasmängijast mööda vasakult poolt, vahetage kepp kohe selle järele paremale poolele ja siis, omades vaba pallikäsitamist, vahetage jälle kepp vasakule ning siis, nagu seisukord lubab, kas sööt või löök. Peab ka meeles pidama, et nii kiire liikumisega mängus, kui jääpall, ei tohi kunagi kaua aega viita ühe vastasega — teine on silmapilk tema asemel.

On loomulik, et õhumängu käsitaval ajajal on lugematud juhused löömiseks värava pihta ja värava kaitsjail püüda tagasitõrjumatud pallid õhulöökidest, kuid see mänguviis ei ole ikkagi kindel Selleks on soovitavam, et ajaja käega esmalt surmab palli ja jää puutumisel teeb löögi. See on kõige tulukam taktika. Vastuvõttes palli õhust, tuleb seda teha peopesaga nii, et sõrmed on alaspidi. Sellega pääseb üle nii palju vaieldavast palli kandmisest.*) Palli vastuvõtmist tuleb teha niipalju kui võimalik vasaku käega, millega parem käsi on kepiga vaba löögi tegemiseks. Harjutage ka sel juhusel tegema n. n. „dropplööke“, kuidas soomlased ütlevad, palli kukkumisel lüüa teda ühe käega. Seda võivad eduga tarvitada niihästi ajajad kui ka kaitsjad.

*) Meil on kombeks saanud just vastupidiselt palli tuleb surmata peoga sõrmed ülespidi — muidu järgneb vabalöök.

Soome talvemängud.

Selajal kui meil Eestis sportlist reaktsiooni katsutakse tekitada ja iga sulerüütel oma kohuseks peab spordi aadressil tinti loopida, valitseb Soomes hoopis teistsugune meeleolu — sääl korraldakse 10 — 18 veebruarini presidendi hooldamisel ja arvuka intelligentsi osavõttel Soome talvespordi nädal, millest pääle Soome veel Rootsi, Norra, Daani, Saksa ja Eesti osa võtavad.

Laialdane kava jaguneb järgmiselt:

Laupäeval, 10. veebr.

Kell 10 homm Laskevõistlused.
„ 2 p. l. Suusa võistlused (propaganda-võistl.).
„ 3 „ „ Talvemängude pidulik avamine.

Pühapäeval, 11. veebr.

Kell 9 homm. Rahvusvahelised suusavõistlused.
„ 10 „ Laskevõistlused.
„ 11 „ Autovõistlused.
„ 12 päeval. Kaitseliidu autovõistl.
„ 12, 30 p Rahvusvahelised mäelaske (hüppe) võistlused.
„ 2 p. l. Rootsi-Soome maadevõistlus jääpallis.

Esmaspäeval, 12. veeb.

Kell 7. p. l. Võimlemisvõistlused.

Teisipäeval, 13. veebr.

Kell 9 hom. Murdmaasuusatamine.
„ 10 „ Kaitseliidu suusa ja laskevõistlused.
„ 12. 30 p. Kooliõpilaste uisutamisvõistlused.
„ 3 p. l. Saksa-Rootsi maadevõistlus jääpallis
„ 6 „ „ Ratsutamisvõistlused.

Kesknädalal, 14. veebr.

Kell 9 hom. Kaitseliidu teatesuusatamine.
„ 2 p. l Mäesuusatamise võistl.
„ 5 „ „ Rahvusvahelised tennisvõistlused.
„ 7 „ „ Võimlemisvõistlused.
„ „ „ „ Ratsutamisvõistlused.

Neljapäeval, 15. veeb.

Kell 9 hom. Sõjaväe suusavõistlused.
„ 2 p. l. Jääpallivõistlus Leipzig—Helsingi.
Kell 5 p. l. Rahvusvahelised tennisvõistlused.
„ 8 „ „ Poksivõistlused.

Reedel, 16. veebr.

Kell 9 hom Sõjaväe suusa ja laskevõistlused.
„ 1 p. l. Lennuvõistlused
„ 5 „ „ Rahvusvahelised tennisvõistlused.

Laupäeval, 17. veeb.

Kell 10 hom. Sõjaväe teatesuusatam.
„ 3 p l. Soome-Eesti maadevõistlus jääpallis.
„ 5 „ „ Rahvusvahelised tennisvõistlused.

Pühapäeval, 18. veebr.

Kell 9 hom. Tõukekelgu võistlused.
„ „ „ Kiiruisutamise ja iluuisutamise võist. noortele.
„ 10 „ Ratsutamisvõistlused.
„ 11 „ Rahvusvahelised tennisvõistlused.
„ „ „ Mootorratta võistlused.
„ 12 päev. Laskevõistlused.
„ 2 p. l. Traavivõistlused.
„ 7 „ „ Auhindade jagamine ja pidustus.

Eesti võtab võistlustest osa jääpallimeeskonnaga, kelle kulud tasuvad korraldajad. Eesti kaotus on muidugi kindel, huvi seisab vaid selles, kuivõrd suudetakse soomlastele vastu panna, ja pääasjalikult — et vennasrahva suuremast spordipidustusest osa võtta.

Toimetuse meelest võiks saadetav meeskond omada järgmist koosseisu:

Tamm (Sport)

Klumberg (Sport) Stunde (Sport)

Paulson (H. Klubi) Saulmann (Sport) Rõks (Kalev)

Rubli (Sport) Paal (Sport) Tell (Sport) Luha (Kalev) Burmeister (Sport)

Reserv: Tammann (H. Klubi).

Hispaania — katselava Euroopa jalgpallisuurustele.

Hispaania, kelle nimi alles jalgpalliilmas Antverpenis tuttavaks sai, kus ta teise koha omandas, lüües Daanit 1:0 ja kaotades Belgiale 1:3, on saanud armastatumaks kohaks, kuhu Euroopa parimad meeskonnad sõidavad oma jõudu proovima.

Sport ja eriti jalgpall on saanud Hispaanias ülisuure poolehoiu osaliseks, ja öeldakse, et jalgpalliharrastamise ind on kustutamas huvi härjavõistluste vastu. Kuumavereline hispaanlane on leidnud jalgpallis uue hasardlõbu, mida ta temale omase vaimustuse ja kiindumusega harrastab ja rahvusliseks auasjaks peab. Valitsuse ja jõukate klasside vastutulek võimaldab paremate mängijatele hõlpsamat elu ja pühendumist jalgpallile, mille tõttu Euroopa spordiajakirjanduses on küsimused kerkinud, kas ei ole Hispaanias tegemist juba professionalismiga. Iseäranis suuri mõnususi ja rikkalikke reisukulusid maksetavat Hispaania, ja terve ilma, parimale väravavahile Zamorale.

Et oma meestele arenemisvõimalusi pakkuda, kutsub Hispaania sagedasti omal kulul omale külla Euroopa paremaid meeskondi, kelle vastu Hispaania paremad meeskonnad ei väsi võistlemast.

Maadevõistlusi on Hispaania 1922 a pidanud Prantsusmaa ja Portugaali vastu, ja võitnud 4:0 ja 4:2.

Jõuluajal oli Hispaanias ringreisul Viini „Amateur" (Austria meister) ja suutis mängida:

24. dets. F. C. Bilbao vastu 4:1
25. „ sellesama vastu 5:4
31. „ F. C. Barcelona (Hisp. meistri) vastu 3:1 ja
1. jaan. sellesama vastu 0:4.

Barselona revanshmatshis püüdnud hispaanlased nii suure hooga oma kaotust tasuda, et vahekohtunik sakslane Bauvens olnud sunnitud väljalt lahkuma ja tema asemele tulnud hispaanlane, kes mängu soovitava lõpuni suutnud viia.

Ka M. T. K., Ungari meistermeeskond, tegi reisu Hispaaniasse kus tal samade meeskondade vastu tagajärjed olid:

Barcelonaga	0:0
d-o	0:0
Bilbaoga	2:1
d-o	3:1

Ka Praaga „Sparta" (Tshehosl. meister) ei suutnud uuest võistlusreisust Hispaaniasse keelduda ja uuendas Uuel aastal aasta eest sõlmitud sidemeid torreadoridega. Ta võitis „Espagnoli" nimelist klubi 1:0 ja 4:0, kelle väravas oli fenomeen Zamora.

Pääle selle seisavad reisud ees paljudel teistel Euroopa parematel meeskondadel ja on juba teostamisel, nagu: Wiener Sport Club, Union-Zizkov, S. V. Fürth, 1 F. C. Nürnberg ja Rootsi meeskondadel.

Hispaania meeskondadega võistlemine on Euroopa meeskondadele tähtsaks küpsuseksamiks.

KODUMAALT

HARJUMAAKONNA ESIVÕISTLUSED JÄÄPALLIS.

Mõlemis klassis meister V. S. Sport.

Kestev sula viivitas mängude algust. Ka mängijate ettevalmistus kannatas selle all, ja kui viimaks kauaoodatud õnnelik päev kätte jõudis, mil elavhõbe kraadiklaasis allapoole nulli vajus, ei olnud enam meeskondi — need olid ära sulanud. Nii juhtus, et B klassi eelmängus Kalev Klubilt raudu alla panemata võidu 7. jaanuaril sai ja 14 jaanuaril A klassis Kalev 8 mehega, ilma väravavahita väljale ilmus. Väravavaht ilmus alles siis, kui üks pall juba võrgus oli. Ka 9 mehe üle ei olnud Klubil raske võitu saada, päälegi kui need 9 meest otstarbekohatult paigutatud, näit. 5 ajajat ja üksainus poolkaitsja. Esimene poolaeg oli Klubi kasuks 2:0 ja kogu mäng 5:3. See oli seega esimene juhus,

kus Tall. Tennis ja Hokkey Klubi Kalevit võitis.

Lõpumäng B klassis Spordi ja Kalevi vahel samal kuupäeval pakkus harilikku pilti Kalevi mänguvõimest: alguses tuntav ülekaal, 2 väravat, siis poolaja lõpuks veel 1 värav ülekaalu — jõud väheneb — ja teine poolaeg vastaste ülekaal. Lõpusaavutus 3:2 Spordi kasuks.

Lõpumängu A klassis peeti 21 jaanuaril Spordi ja Hokkey Klubi vahel. Juba enne võistlust kuulutati Klubile ränka, kümneväravalist, kaotust, olgugi, et Spordi mängu veel käesoleval hooajal nähtud ei olnud. Seda tehti vanade vekslite põhjal. Ennustused ei olnud aga ka ekslikud — tagajärg jäi 9:0. Esimesel poolajal oli Sport veidi kohmetu, kaitsjad ei tabanud palli ja ajajatel ei sobinud kokkumäng, kuna Klubi õige kenasid kiireid kombinatsioone näitas ja tükati Spordi väravat õige kardetavas seisukorras pidas. Löögid ei õnnestanud ainult. Teisel poolajal oli Sport aga juba harilikus hoogus ja vanad kuulsused Paal ja Tell, kellele veel endine kalevlane Liljencrantz mõjuvalt kaasa aitas, tegid sagedasi külaskäikusid Klubi värava alla, mille vastu ka väravavahi Niileri meisterlik pallipüüdmine ja kaitsja Malteni toorused asjatuks jäid. 7 puhast väravat oli teise poolaja töö tagajärg.

*

EESTI ESIVÕISTLUSED JÄÄPALLIS

algasid 28. jaanuaril Spordi ja Kalevi vahelise võistlusega B klassis.

Võistluses oli enamuses ülekaalus Sport, pääasjalikult oma sobiva kokkumängu tõttu, kuna Kalev, kes rõhku näis panevat enam isiklise mänguoskuse väljendamise pääle, palju soodsaid juhuseid lasi kaduma minna. Esimene poolaeg lõppes 1:1 ja mäng 2:1 Spordi kasuks. See on juba mitmes kord, kus Sport üheväravalise ülekaaluga võidab.

Spordi meeskonnast paistsid silma: ajajaist — Tipner ja Bersing, poolkaitsest Kuhlmann ja Feldhuhn; Kalevi meeskonnast: ajajaist — Kipp ja Jõers, poolkaitsest Pihlak, kes küps näib olev A klassi jaoks, ja kaitsest Lossmann.

Üldiselt võib öelda, et Spordi ja Kalevi meeskonnad B klassis täitsa ühejõulised on.

A klassis

oli esimesena võistlus samal päeval Kalevi ja Hokkey Klubi vahel. Ehk küll Kalev jällegi 3 reservmehega mängis, suutis ta kuidagi ennast ikkagi ülekaalus hoida ja mängu oma kasuks 6:3 lõpetada. Poolaeg 3:1.

Ei või salata, et Klubi tänavu märksa edenenud on ja kohase meeleoluga väärilist konkurentsi Kalevile ja Spordile võib näidata. Paranenud on tublisti tema kokkumäng, olgugi et hra Tammann kipub liialt pikke ja kinnipüüdmatuid passe äärtele tegema. Salvavad on aga kahtlemata tema ja ka mõlemi Paulsoni löögid värava pihta ja nobe liikumine.

Kalevi meeskond, kes suuri muudatusi oma koosseisus ette võtnud, näib veel kokkumängimatu olevat ja ei suuda küllalt mõjuvalt oma jõudu kasutada. Hääd on ajajatest Ostrat, Luha, Ellmann, ja kaitsjatest Sarv, kes tõotab paremaks Eesti kaitsjaks kujuneda oma suure kiiruse, energia ja tabava löögi tõttu.

*

TARTUST.

Jääpallivõistlused.

Koolinoorsoo Liit — Akadeemiline Spordiklub 4:1

19. jaanuaril peeti Tartus esimest jää pallivõistlust SS. „Kalevi" liuväljal Tallinna tän. Spordiplatsil. Võistlus oli Koolinoorsoo Liidu ja Akadeemilise Spordiklubi vahel.

Mäng algas kell 2 p. l. Vahekohtunikuna toimis V. Ever, kes oma ülesandega hakkama sai.

Akadeemiline spordiklub algas kohe ägedat pääletungimist, kuid see ei õnnestanud.

Siis said ka Koolin. L. mehed hoogu ja hakkasid pääletungima. Tagajärjeks oli värav. Varsti järgnesid veel 2 väravat ja poolaja lõpul oli tagajärg 3:0 Koolinoorsool. kasuks. Teisel poolajal oli mäng tasakaalus 1:1. Akadeemilased suutsid alles mängu lõpul esimese värava sisse lüüa, mis aga ka viimaseks jäi.

Lõpptagajärg oli 4:1 koolinoorsoo liidu kasuks. Seda üllatavat tagajärge tuleb sellega seletada, et klubi meeskonnas mitu tagavaramängijat mängisid. Siiski tuleb Akadeemilisel klubil oma noore vastasega veel palju tegemist teha.

—tsin—

*

Akadeemiline Spordiklub — Kalev 4:2

Seda võistlust peeti pühap. 21 jaanuaril. Mäng oli algusest lõpuni tasakaalus. Ainult paar õnnelikku juhust aitasid neid vära-

vaid teha. Akadeemilises spordiklubis mängis hästi vasak sisemine tormaja, kes „soolot" mängima kippus, kuid sellega ka ainult kasu tegi. Halvasti mängis parem äärmine tormaja Luiga, kes söötude vastuvõtmisega hakkama ei saanud. Kalevi mehed olid rohkem ühesugused. Nõrgad olid kaitsjad, iseäranis Reeder, kes tihti palle läbi lasi. Mäng algas nagu ikka Klubi pääletungimisega, kuid viidi varsti keskele, kus ta enamasti terve mängu aeg püsis, kaldudes ka vahete-vahel väravate alla. Paar klubi kombinatsiooni õnnestasid hästi ja poolaja lõpul oli tagajärg 2:0. Kohe teise poolaja algul tegi klubi veel ühe värava juure Kõrvalt vaadates paistis nagu oleks ta of-side'st tehtud. Poolaja keskel tasusid aga kalevlased kaks väravat ära. Teine värav oli 30 meetri päält löödud, kuid väravavahi Tiitso hooletuse tõttu sattus ta väravasse. Mängu lõpul tegid akadeemilased veel ühe värava ja teine poolaeg lõppes 2:2. Lõppresultaat seega 4:2 akadeemilise klubi kasuks.

—tsin—

*

V. S. SPORT TARTUS.

Pühapäeval 28. jaan peeti jääpalli võistlusi Tartus Tallinna „Spordi" ja Akadeemilise spordiklubi ning „Sporti" ja S. S. „Kalevi" meeskondade vahel Kokkuvõttes peab ütlema et Tartu mängijad veel küllalt arenenud pole võistlemiseks „Spordi" meeskonnaga, mida tagajärjed 10:0 ja 9:0 tõendavad. Suuremaks puuduseks on Tartul kokkumängu puudus ja kombinatsioonide vaesus. Esimestena kohtasid „Sport" ja „Akadeemiline spordiklubi". Võistlus algas 1/2 1 Tallinna tänaval oleval uisuteel. Mängu algas „Sport" pääletungimisega. Pall viidi Klubi värava alla. Sääl püsis ta terve esimese poolaja, ainult harva toodi ta „Spordi" värava alla, kus aga väravavaht palli meisterlikult kinni püüdis. Esimese poolaja kestvusel sai „Klubi" tervelt viis väravat sisse, kuna tasuda ühtegi ei saadud. Teisel poolajal oli Klubil paremad mängutingimused, selle tõttu püsis pall rohkem keskel. Ka väravate arv oli vähem, nimelt neli. Nii lõppes mäng 9:0 „Klubi" kahjuks.

Osa sisse löödud väravad langes Klubil väravavahi arvele, kes küllalt oma ametiga hakkama ei saanud. Ka vasak kaitsja polnud hää. Tormajateliin töötas pääle vasaku äärmise rahuldavalt, viimane ei saanud temale antud söötudest küllalt jagu Kohtunik oli V. Ever.

1/2 3 võistlesid V. S. „Sport" ja Tartu „Kalev".

„Spordi" mehed olid väsinud, sellepärast ei hoolinud nad ka suuremat kokkumängust, vaid töötasid üksikult. Ka mängis „Sport" 10 mängijaga, sest ühel rebiti saabas lõhki. Tagajärg oli esimesel poolajal 5:0, teisel nii sama palju Lõpuresultaat 10:0. Tagajärg oleks võinud veel suuremgi olla kui Kalevi väravavaht mitmeid häst sihitud lööke külmavereliselt mitte vastu poleks võtnud. Suurem osa löödud väravatest oli saadnud liig nõrga „Kalevi" kaitse tõttu. Nii lõi kaitsja Reeder järjekindlalt pallist mööda. Kohtunik oli Ohaka.

— tsin —

*

NAIS HOKKEY KOMANDO.

Tartusse on kavatsused asutada nais jääpalli komando akadeemilise spordiklubi ettevõttel. Komando on ju peaaegu kokku seatud. Eesotsas seisavad Venemaalt tulnud optandid See oleks esimene sarnane komando Eestis.

—tsin—

*

KARSKUSLIIDU TEGEVUS.

Karskusliit on kehalise kasvatuse alal Tartus kaunis laialdast tegevust avaldanud. On korraldatud spordi kursused meestele kui ka naistele. Tunnid on Treffneri gümnaasiumi ruumides paar korda nädalas.

Tähtvere pargi ääre on ehitatud muuseas suur kelgumägi mis Eestis sel alal uudiseks. Sõidutee on kaunis pikk, ligi veerand kilomeetrit. Sõitjaid on kaunis rohkeste, iseäranis lapsi. Kavatsetakse korraldada ka kiir kui ka kunstuisutamise kursusi, kui osavõtjaid leidub.

—tsin—

*

II VÕIMLEMISÕPETAJATE KONGRESS

peeti 3. ja 4. jaanuaril s. a. Tartus. Vastu võetud resolutsioonide ja ajakirjanduses toodud ülevaadete najal võiks öelda, et õpetajaskond aasta jooksul tublisti enese arendamisega ametis on olnud, mitmeti täienenud ja õige kehalise kasvatuse tuumale lähemale jõudnud. Kuigi üksikute referantide vahel veel suured põhimõttelised vastolud valitsevad, püütakse siiski enam asja enese huvides toimida, vähem enese isikut esile upitada ja kangekaelselt jonnida, kui see näit. esimesel võimlemisõpetajate kongressil Tallinnas oli.

Kui püüaks paralleelisid tõmmata mõlemi kongressi üldiste saaduste vahel, tuleks märkida järgmisi tähtsamaid momenta:

1) Esimene võiml. õp. kongress tunnistab väikse häälteenamusega soovitavaks koolides tarvitusele võtta rootsi võimlemist, kuna teine kongress selle otsuse hävitab — peetakse varaseks veel mingi süsteemi juurde peetama jääda ning soovitatakse kõiki süsteeme proovida. Ei tea öelda, mis asjaolud seda sundisid tegema, kuid nähtavasti ei peeta rootsi võimlemist vastavaks meie koolioludele ja tüüritakse jällegi omapärase süsteemi loomise poole (mis esimesel kongressil läbi kukkus), sest arvatavasti on proovimise tagajärjeks ikka see.

2) Esimene võiml. õp. kongress oli enamuses spordivastane ja mõned tervitasid haridusministeeriumi sammu, millega kooliõpilastele keelatud sportliselt tegevad olla. Aasta tähelpanekuid ja võib olla ka väljamail saadud muljed on põhjust annud oma seisukohtade kaalumiseks, ja teine võiml. õp. kongress leiab tarvilise olevat: kehalise kasvatuse elustamise otstarbel siduda võiml. õpetust koolis kui ka kehalise kasvatuse korraldust väljaspool kooli spordimärgi tarvitusele võtmisega, vastavate võistluste korraldamisega jne. See on meie arvates juba tähtis edusamm.

Need oleksid kaks tähtsamat põhimõttelist tsentraalpunkti, millel juhtiv mõju koolinoorsoo kehalises kasvatuses, kuna teised vastuvõetud resolutsioonid ainult praktilisi vajadusi käsitavad. Loodame, et järgmiseks kongressiks nende mõju juba enam-vähem selgunud, enam kindlamale tööle ja arvustamisele võib asuda.

*

PÄRNU SP. SELTSI „TERVISE" TEGEVUSEST.

Pühapäeval 21. jaanuaril s. a. peeti korralist aasta pääkoosolekut. Poole tunnilise ootamise järel oli osavõtt siiski leige — 36 inimest. Juhatas hra Lembit. Esimesena kuulati ära aruanded. Seltsi esimees hra Pukits andis lühikese ülevaate tegevusest läinud aasta jooksul, toonitades, et kõige raskuste pääle vaatamata, kus seltsil puudusid korralikud harjutuskohad ja võistlusplatsid, on siiski midagi suudetud teha: kergej. võistl. peetud — 2; raskejõust. võistl. — 2; ujumisvõistl. — 1; pidusi — 8 ja terve rida jalgpalli võistlasi.

Juhatuse koosolekuid peetud 37. Ka liikmete arv on märksa tõusnud, millest järeldada võib, et spordi vastu huvi tõuseb. Pääle selle esitakse kassa aruanne ja varaline seis. Selgub, et kassas raha 1. jaan. 1923 a. mrk. 492.07; jooksvel arvel P. Pangas mrk. 11.763.72. Spordi abinõusi seltsil 49.204 mrk. suuruses, võlgasi tasuda mrk. 15.000 1923 a. eelarve nihkub ligi 300.000 margani. p. Adamtaule tasumaksmise küsimus 1921 a. suvel kursuste korraldamise eest otsustati ühelhäälel eitavalt. Mis Talispordi Liidu liikmeks astumisesse puutus, siis peeti seda tarvilikuks, ilma et läbirääkimisi oleks lastud pidada. Uude juhatusse valiti: Reinojaan, Monso, Moll, Pukits, Unger, Fr. Jürgenson, Lembit, Tamm.

Rätsepa tarvituste kauplus

S. S. Orloff,

S. Karja tän. 10,
Tallinnas,

soovitab spordimeestele omast ladust:

hääd inglise ülikonna-, fraki-, smokingi- ja voodririiet, kui ka kõiksugu muid rätsepa tarvitusi

Revisjoni kommisjon: Kangro, Suia, Jalak kinnitati endises koosseisus. Samuti endine seltsi arst Dr. J. Vares. Pidude, võistluste läbiviimiseks, korralduste suhtes, valiti 5 liikmeline toimkond.

Praegu tegutseb selts pääasjalikult raskejõustiku alal. Hoos on tõstmine ja maadlemine, sest on varsti oodata üle-maakondlisi raskej. võistlusi (auhinnad olla juba valmis). Hästi vormis on Tamm ja Oley, kes pääle Tallinnas käimist tehnikas „täienend". Ali.

*

Raskejõustik.

E. S. S. KALEVI OMAVAHELISTEL TÕSTE-VÕISTLUSTEL,

13. ja 14. jaanuaril s. a.,
saavutati järgmisi paremaid tagajärgi:

Osavõtja nimi ja kaal	Surumine kahega	Rebimine ühega	Tõukamine ühega	Rebimine kahega	Tõukamine kahega	Summa
	℔	℔	℔	℔	℔	℔
Sulgkaalus						
Kõiv . . .	189 1	134 2	152 5	183.0	231.8	890.6
Kergekaalus						
Schmidt . .	189.1	158.6	195.2	183 0	262.3	988 2
Keskkaal						
Teetsmann .	195.2	146.4	189.1	189 1	244.0	963 2
Kusnets . .	189.1	115.9	176 9	176.9	237 9	896.7
Poolraskek						
Annuk . .	195.2	146 4	176.9	195 2	256.2	969 9

*

UUED ILMAREKORDID.

Rahvusvaheline Tõsteliit saatis Eesti K. R. ja V-spordi liidule teate, et itaallane Filippo Bottino on säädnud raskekaalus uue ilmarekordi kahe käega surumises, 116 kg. (283 n.), ja belglane De Haes vasaku käega tõukamises kerges kaalus, 85 kg. (207,4 n.).

*

TALLINNA GARNISONI RASKEJÕUSTIKU

võistlustel 16—21 jaanuaril s. a. oli osavõtt üldiselt elav ja saavutati häid tagajärgi, pääasjalikult tõstmises kus hulk lubavaid jõude, kuna maadluste tagajärjed kus domineerisid sarnased meistrid, nagu: Värter, Praks, Uik, ennast nii ohjektiivselt võrrelda ei lase.

Tõstmist teostati nelja tõstega (kahega surumine välja jäätud) ja neljas kaalus (sulgkaal puudus). Paremad mehed olid kergekaalus al. ohv. Künk 691,5 n.,

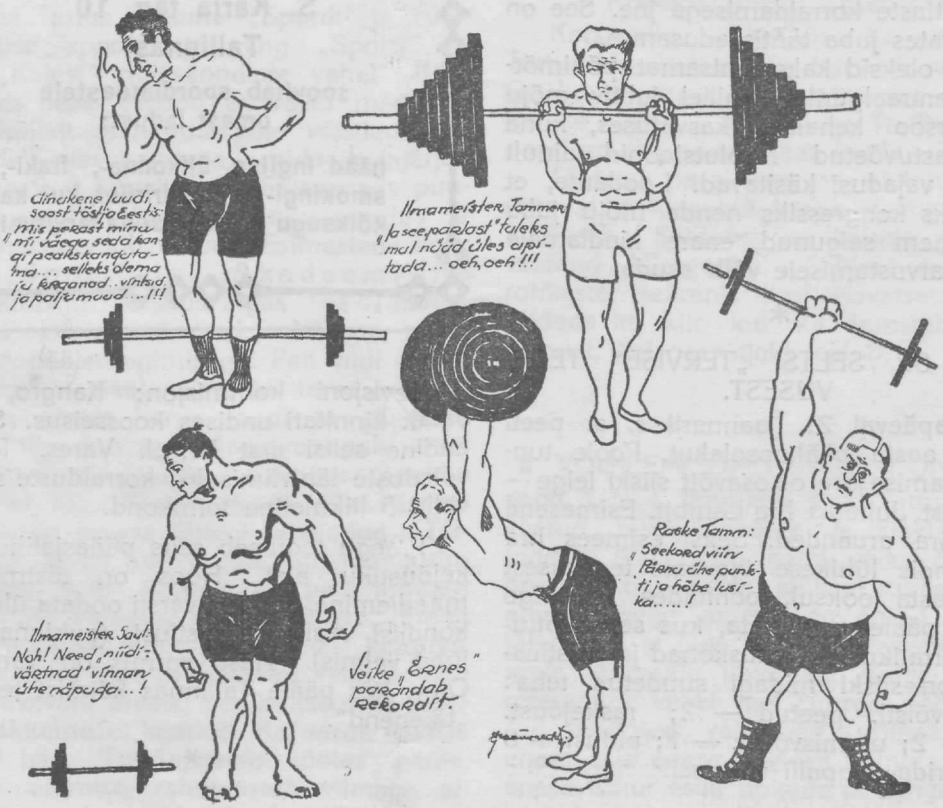

Karrikatuurid V. S. Sport'i tõstevõistlustelt 6. ja 7. jaanuaril s. a.

Johann Kurvits,
Tartu s. s. Kalevi liige.

Omandas II-sel ülevenemaalisel olümpiaadil 1914 aastal sulgkaalus esimese auhinna.

Mõtleb ka Pariisi olümpiaadiks hoolsalt harjutama hakata.

keskkaalus — al.-kapt. Teetsmann 751,5 n. ja al.-ohv Vakermann 720 n., poolraskekaalus — al. ohv. Maurus 754 n. Väljaspool võistlust võitles poolraskekaalus ream. Mändmets (ei kuulu Tallinna garnisoni), kes nelja tõstega kogusummat 831,5 n. ja viie tõstega 1001,5 n. näitas. Teda ja al.-kapt. Teetsmanni tulebki võistluste paremateks meesteks pidada.

Palju võib iseäranis Mändmetsast loota, kel suur looduslik jõud ja alles vähest aega harjutab. Praegused üksiktõsted olid tal: tõukamine ühega 188 n., rebimine ühega 164 n., rebimine kahega 217,5 n., tõukamine kahega 261,5. ja surumine kahega 170 n. Eesti esivõistlustel, kus ta vist V. S. Spordi värve kaitseb, ootame temalt juba rohkem. Ka Teetsmannil võiks kerges kaalus 950 n. kogusummaga edu olla.

*

Jalgpalli kroonika

Antverpen — Brüssel mängisid jõulu ajal 5:1 (3:0) I F. C. Nürnberg on löönud Rapidi (Viin) 4:1 (3:0). Fürth on löönud Praaga Slaaviat 3:2 (2:1). Poola meistermeeskond Cracovia võistles Uuel Aastal Pariisis prantsus meistr. Red Stariga ja sai lüüa 5:2. Järgmisel päeval võistles ta säälsamas Shveitsi meistri Servette'iga 1:1. Racing Club (Pariis) ja Servette mängisid 1:1, ja Racing Club — Red Star samuti 1:1. Spielvereinigung Fürth (Saksas) on löönud meistermeeskonda, Hamburger Sportverein, üllatava tagajärjega — 10:0 (3:0). Shveits on 21. jaan. võitnud Austriat 2:0. See on juba teine tähelpanemisväärt võit Shveitsile. (Esimene: Hollandiga 5:0).

*

TÄHTSAMAD MATSHID EELOLEVAL HOOAJAL:

21. jaan Austria — Shveits, Genfis.
28. „ Prantsus — Hispaania, San Sebastianis.

3.	veebr.	Shotimaa — Wales.
11.	„	Hispaania — Belgia, Barcelonas.
27.	„	Prantsusmaa — Luxemburg, Pariisis.
3.	märts.	Iirimaa — Shotimaa.
4.	„	Itaalia — Ungari, Turinis.
5.	„	Wales — Inglismaa.
8.	„	Jugoslaavia — Prantsusmaa, Pariisis.
11.	„	Saksa — Rootsi, Duisburgis.
		Shveits — Ungari, Lausannis.
18.	„	Inglismaa — Belgia, Londonis.
2.	apr.	Holland — Prantsusmaa, Amsterdamis.
8.	apr.	Holland — Belgia, Amsterdamis.
12.	„	Prantsusmaa — Shveits, Pariisis.
14.	„	Shotimaa — Inglismaa.
15.	„	Austria — Itaalia, Viinis.
6.	mail	Austria — Ungari, Viinis.
		Tshehoslov. — Daani, Praagas.
10.	„	Prantsusmaa — Norra, Pariisis.
27.	„	Tshehosl. — Itaalia, Praagas.
3.	juun.	Shveits — Saksamaa, Baaselis.
13.	„	Rootsi — Inglismaa, Stockholmis.
17.	„	Norra — Soome, Kristiaanias.
20.	„	Rootsi — Soome, Stockholmis.
3.	juul.	Norra — Rootsi, Kristiaanias.
12.	aug.	Saksamaa — Soome, Dresdenis

MITMESUGUST

MAAILMA ESIVÕISTLUSTEL ILUUISUTAMISES,

Kristiaanias 21. jaan., on esimesteks tulnud paarissõidus pr. ja hra Jasobsonid Soomest. Teiseks tuli abielupaar Bryn, Norra, ja kolmandaks Ekström-Henriksson, Rootsi.

Euroopa meistriks meesvõistluses tuli Willy Böckel, Wiin, teiseks Martin Stixrud, Norra, ja kolmandaks Gunnar Jakobson, Soome.

Säälsamas peetud rahvuslistel kiiruisutamise võistlustel olid tagajärjed:

500 mt.: 1) Larsen 45,3; 2) Oskar Olsen 45,4; 3) Pedersen 46,0.

1500 mtr.: 1) Larsen 2.26,4; 2) Ole Olsen 2.26,9; 3) Paulsen 2.30,2.

5000 mtr.: 1) Ole Olsen 8.50; 2) Larsen 8.54,1; Paulsen 8.54,3.

10000 mtr.: 1) Ole Olsen 17.58; 2) Paulsen 18.22; 3) Moen 18.34,7.

*

SOOME KIIRUISUTAMISE ESIVÕISTLUSTEL

on meistriks tulnud Tuomainen, aegadega: 500 mtr. — 46,8 1500 mtr. — 2.30,4; 5000 mtr. — 9.10,2; 1000 mtr. — 18.20,6; 1500 mtr. oli parem aeg Skutnabil — 9.06, 6. Mineva-aastane meister Thunberg ei võtnud võistlustelt osa.

*

PRANTSUS REKORDI 500 M. KIIRUISUTAMISES

on pannud neil päivil Leon Quaglia 51,2 s.

*

MURDMAAJOOKSUDE HOOAEG ALANUD.

Inglis murdmaajooksu on võitnud MC Innes, lüües tuntud keskmaajooksjat Stallardi. Üldiselt tuli punktega esimeseks Oxfordi ülikool, lüües Cambridge 17 punktiga 38 vastu.

Prantsus murdmaajooksu, milles 1200 osavõtjat, on võitnud Dolquès, kellest uut Guillemot Pariisi olümpiaadile ennustatakse. Dolquès on alles 17 aastane. Jooksumaa pikkus oli 8,5 km. ja aega kulus tal 33 m. 19 sek.

Ameerika murdmaajooksu on võitnud soomlane Willie Ritola ajaga 34 m. 37,8 sek. Teiseks tuli neeger Johnson ja kolmandaks jällegi soomlane Ilmar Prim.

Rahvusvahelisel murdmaajooksu võistlusel Lyonis tuli esimeks Vermeulen (Belgia) 42 m. 25,2 sek., teiseks Brossard (Prants.), kolmandaks Schnellmann (Shveits) ja neljandaks Guillemot (Prants.).

*

BERLIINI SISEVÕISTLUSTEL,

on Friedrich jooksnud 60 mtr. 6,7 sek. ja keegi 18-aastane kooliõpilane Treppe 6,9 sek. Kuuli tõukas Hänchen 12.33, keppi hüppas Fricke 3.40 ja 3.000 mtr. jooksis Dieckmann 9.20.1.

*

OXFORD JA CAMBRIDGE

on kutsunud Ameerika ülikoole, Harvard'i ja Yale'i, kergejõustiku võistlustele. 1911 aastel peetud sarnane võistlus lõppes inglaste võiduga, 5 punktiga 4 vastu.

*

BATTLING SIKI

on palgatud ühe Pariisi teaatri direktori poolt turneeks provintsilinnadesse. Siki lööb punchingballi, demonstreerib poksi ja tantsib steppi.

*

APPLEGARTH,

kuulus Inglis lühidamaa jooksja, kes Stockholmis 1912 a. 200 meetris kolmandaks tuli, on palgatud California ülikooli treeneriks.

*

ABEL KIVIAT,

ilmakuulus Ameerika keskmaadejooksja, kelle parem aeg 1500 meetris 3 m. 55,5 sek., esineda käesoleval suvel jällegi jooksurajal, pääle 7 aastast proffessionalisti põlve.

*

VEISSMÜLLER LÖÖDUD!

Ujumisvõistlustel Chicagos ujus Richard Howell 440 yardi vabalt kaks sekundit olla Weissmülleri rekordi — 5.05.4.

Weissmüller esines neil võistlustel 220 yardi vabaujumises ja parandas ka ilmarekordi — 2.14.2.

*

UUS UJUMISIME — AUSTRAALLANE CHARLTON.

Sydneyst tulevad teated, et sääl 15-aastane Charlton 8. jaanuaril 880 yardi 11.00.6 ära on ujunud, mis tervelt 24 sekundit olla Norman Rossi ilmarekordi.

*

ALFRED NEULAND,

parim Eesti tõstja ja kahekordne ilmameister, sõitis neil päivil Saksamaale oma tervit parandama. Neuland põeb nimelt pikaldast liikmete rheumatismi, mis arvatavasti kestva frondielu tagajärg, ja mida kodumaal raske parandada. Spetsialistid on talle ettekirjutanud väävlivanne, millise arstimisega tal vähemalt 3 kuud ära kulub.

Vaatamata halva tervislise seisukorra ja vähese treeningu pääle, oli Neuland enne ärasõitu „kuninglikus" vormis: rebis ilma pikema jututa kahe käega 238-naelalise kangi, mis enam kui ilmarekord tema (kesk) kaalus on. Ilma kahtlemata on Neuland Pariisis jällegi ilmameister.

Et arstimine Saksamaal praegustes oludes väga kulukas, on nende kohus, kelle hooleks meie sportline liikumise juhtimine, temale ainelist toetust muretseda.

*

ALFRED NEULANDI KIRI BERLIINIST.

Hra Neuland, kes Aacheni ravitsemisele sõitis, ei suutnud oma spordiinnu vaigistada ja astus Berliinis suuremasse jõustikuseltsi „Heros'i" sisse, et veidi säälsete oludega tutvuneda.

Sellest külaskäigust kirjutab Neuland käesoleva lehe toimetajale:

Sisseastudes pöörasin seltsi juhatuse poole palvega, lubada mind natukene harjutada, kuid sain uhke vastuse — olge hääd, meil selle vastu midagi ei ole, tulge homme siis harjutavad noored. Siis võite kaasa teha, täna on aga harjutus võistlejatele. — Seletasin, et pean vist edasi sõitma, oleks parem kui saaks juba täna veidi proovida. Sellepääle vaadati mind päälaest jalatallani iroonilise pilguga. — Noh, kui soovite, olge hääd, pean aga ütlema, et meil alatakse raskelt pääle, — sõnas uhke välimusega sakslane.

Nende raskus oli aga, ühega rebimises mõtelge 50 kilo ehk 100 saksa naela. Rebisin selle aeglaselt, ilma tehnikata, et et mitte üllatada. Neil kõige parem tõstja keskkaalus on keegi Kaufmann, kes pidi 70 kg. rebima, kuid õnnetuseks minu juuresolekul ei suutnud.

Noh saime 50 kg. rebitud, küsiti minu käest, kui palju ma juurde soovivat lisada. Ütlesin — paluksin 20 kilo. Sakslased nagu kohkusid. — Mis 20 kilo, 40 saksa naela, see on ju kokku 140 s. naela? ütlesin et katsun. Rebisin selle nagu sulekese üles ja lisasin siis veel $7^1/_2$ kg. manu, s. o. kokku $77^1/_2$ kg. Kahega rebisin 95 kg. nende Kaufmann $82^1/_2$ kg. Nii et, saks Tammer, vastaseid sääl küll ei ole.

Sain ka ettepaneku, kui kauemaks Saksamaale jään, võistlustest osa võtta.

Tervitades

A. Neuland.

KIRJAD TOIMETUSELE

NARVA S. S. „KALEVI"

poolt on toimetusele järgmine õiendus tulnud:

— Spordilehes №44—48 1922 a. ilmus päälkirja „Rahvalik sport" all teade, et N. s s. „Kalev" on saanud Mk. 15.000. toetust, kuulda saades, et Haridusministeerium toetust väljajagab ja selle tõttu märganud rahanõudmist sisse anda, — mis sugugi tõele ei vasta.

Haridusministeeriumi kooliosakond tegi 3. augustil 1922 a. № 23196 all N. s. s. „Kalevile" ettepaneku korraldada Narvas spordikursused, lubades neid toetada, millese ettepaneku „Kalevi" juhatus vastu võttis. Pärast kursuste lõppu andis Haridusministeerium N. s. s. „Kalevile" toetust kursuste kulude katteks Mkr. 15.000. —

Sellele lisaks võib toimetus tähendada, et mainitud kirjutuses sugugi etteheidet ei ole tehtud seltsidele, vaid rõhutatud ainult Haridusministeeriumi taktivaest riiklise abi jaotamist, kes haavavalt spordiseltside keskesitusega ümber käis.

KIRJAVASTUSED

A. K, Siin. Karrikatuurid avaldamiseks nõrgad.

A. Str., Nõmmel. „Lõbustusmaks" ja „Rootsi mängud" avaldamiseks nõrgad.

Toimetusele saadetud kirjandus.

URHEILUKALENTERI X,

1923 a. pääle, on ilmunud Yrjö Halme toimetusel ja kirjastusühisus „Otava" kirjastusel. Nägus väljaanne sisaldab endiselt ülevaateid ja teateid Soome kui ka kõigi välisriikide rekordide üle ja on piltidega kaunistatud. Lõpus on kõigi Soome spordiseltside aadressid. Väljaanne on taskuraamatu kaustas ja 144 lhk. paks.

Huvitatud võivad tellida teda: o s. Kustannusosakeyhtö Otava, Helsinki, Suomi, lisades 10 soomemarka ja saatekuludeks Smk. 1.20.

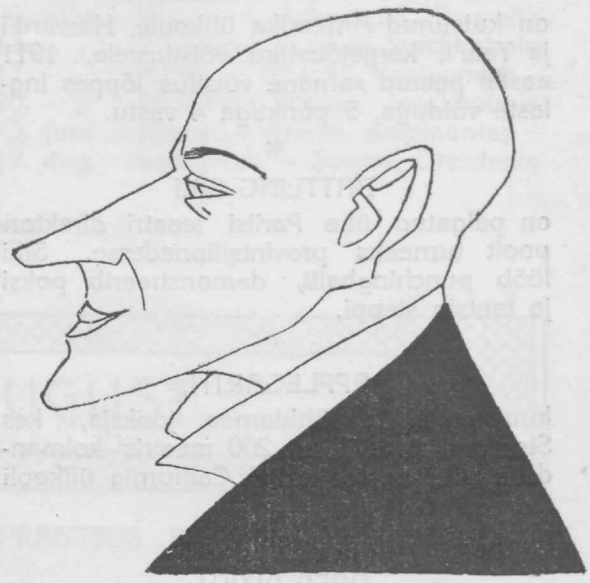

(O. Krusteni kar. järel)

Arthur Adson,

boheemkonna kuldsuu, kes teistsuguste orgaanidega mõtleb kui harilikud surelikud. Igatseb väga omale ausammast ja on näidanud, et seda võrdlemisi odavalt võib teostada — paljuke tema kidura kehakese jäädvustamiseks siis pronksi vaja!

Ka meie, sentimeetrinärijad, toetame teda ses suhtes. Sarnast andekat sõimu on väga harva kuulda olnud. Ausamba koha valiku asjus tuleks vaid pikemalt järel mõtelda. Vabadusplatsi tüüka otsa, kus sõjaväed paraade peavad, ta juba ei kõlba, vast oleks kohasem ehk teda püstitada Raatuseplatsi voorimeeste seisukohale, millega ta täiesti väärilise ümbruse ja hindamise leiaks.

Kui mõnel sportlasel kerge sulg, võiks ta juba selle ausamba projekti paberile pista („Päevaleht" ehk määrab jälle auhinna), unustada ei tohiks muidugi sääljuures neid objekte, millega tal elu jooksul kord kestvad mälestused olnud, nagu: maamõõdu ahelik, mida lohistades tal vist tõusnudki nii suur vastikus sentimeetrite vastu, vana latern, käsikivi jne. jne.

J. Kivastik

Tartus, Aleksandri t. 7

soovitab soome suuski, uiske, hokkey-keppe ja palle, liu- ja tõukekelke :-: jne. :-:

Tellimiste vastuvõtmine igasuguste spordiabinõude pääle.

- Hinnad odavad. -

V. Resev-Resel

Toompuiestee 19, Tallinn.

Kõnetraat 20-19

Soovitab: suuski, suusakeppe, soome kelke, suusasaapaid, uiske, sooje kamasunisi, hokkeykeppe ja palle, basketpalle jne., võimlemrise ja suvespordi abinõusid.

Esitajad:

Pärnus,	**võiml. õp. F. Nordgren,**	**Lõuna tän. 14.**
Rakveres,	**„ „**	**K Lieberg, Tartu tän. 5.**
Kuressaares,	**„ „**	**Elmik, gümn.**
Viljandis	**„ „**	**Pihlak, „**

PEREKONNALEHT

„KODU“

IV AASTAKÄIK.

Veel täna

astuge lähemasse postkontorisse ja tellige omale **Perekonnaleht „KODU“ 1923. a. peale.** Posti kaudu tellimine on kõige hõlpsam ja kättesaadavam, ning ei lähe lugejale kallim maksma kui otsekohe tellides.

„Kodu“

ilmub ka käesoleval 1923. aastal 2 korda kuus **hulga piltidega** päevasündmustest, tegelastest, rahvaelust jne, ning mitmekesise lugemismaterjaaliga. Paljude lugejate poolt avaldatud soovile vastu tulles on toimetus ajakirja sisu märksa suurendanud ja selle tõttu ilmuvad igas nris kaks suuremat juttu, millest üks pikem **valitud romaan**. Esimesest 1923. a nrist peale hakkab ilmuma kuulsa **Ameerika naljakirjaniku Mark Twain'i jutustus „Tom Sawyeri imelikud juhtumised“** kunstnik A. Albo tabavate joonistustega, mida ükski kirjanduse ja humoori sõber ei jäta lugemata.

Ühenduses olles paremate väljamaa kunstrükiasutustega tahab „KODU“ tuua käesoleval aastal **kodumaa kunstnikkude tööde värvilisi reproduktsioone.** Püüdes oma lugejatele kirjandust kättesaadavaks teha, muretseb „Kodu“ kõigile aastatellijatele raamatuid kuni 20% hinnaalandusega. Kõik tellijad saavad **hinnata kaasandena suure lauaja seinakalendri.**

Tellimise hind:

	aastas	(24 nrit)	Mrk 500.—
pooles	„	12 „	„ 250.—
veerand	„	6 „	„ 125.—

Üksik Nr. Mrk. 30.—

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused linnades ja maal. Üksikud nrid müügil raamatukauplustes, aja lehemüüjatel ja raudtee raamatukapides.

Toimetus ja talitus:

Tallinnas, Lai t. 38. Tel. 18-66.

Soovitame ladust ja muretseme tellimise peale kohale

isesõitjaid ja **veetavaid** **rehepeksugarnituure**

Inglise ja Saksamaa vabrikutest; Ameerika, Saksamaa ja Rootsi rohu- ja viljaniitjaid ning hobuserehasi ja nende osasid; atru, äkkeid, külvimasinaid, käsi ning aurujõulisi

ALFA-LAVAL ja teisi Rootsi **koorelahutajaid**

ning

täielikka piimatalituste sisseseadeid,

kunstväetisaineid, masinarihmu, masinaõli, veskikivivalamise materjaali, rauda, reetalla terast jne.

Kõnetr. 85. — Telegr. aadress: „ESTOKOMMERTS", Tallinn.

TALLINNA EESTI MAJANDUSÜHISUS,
Tallinnas, Viruvärava puiesteel 21.

Võistluskutse.

Käesolevaga teatab Eesti Kerge-, Raske- ja Veespordi Liidu juhatus, et

Eesti esivõistlused maadluses

peetakse tema korraldusel Tallinnas, E. S. „Lootuse" ruumides, 3. ja 4. märtsil s. a.

Esivõistlused korraldatakse kuues erikaalus ja nimelt:

kärbeskaal	— keharaskus kunni 58 kg.,	keskkaal	— keharaskus kunni 75 kg.,
sulgkaal	— „ „ 62 „	poolraskekaal	— „ „ 82,5 „
kergekaal	— „ „ 67,5 „	raskekaal	— „ üle 82,5 „

Võistluste algus laupäeval, 3. märtsil kell 7 õhtul. Kaalumine 2 tundi enne võistluste algust.

Ülesandmisi võetakse vastu kunni 20. veebr. s. a., kirjalikult: Tallinn, Gonsiori tän. 4.

Iga selts võib võistlustele üles anda neli meest igasse kaalu, kusjuures kolm võivad võistelda.

Sulg- ja kergekaalu võitjate vahel mängitakse välja **Eestimaa Vabrikantide ühisuse auhind.**

Selts, kes üldiselt maadluse ja tõste-esivõistlustel kõige rohkem punkte saab, omandab hra **Palmi nimelise rändava auhinna** ühe aasta pääle.

Lootes hulgalise osavõtu pääle,
austusega
E. K. R. ja V-spordi Liidu juhatuse nimel Sekretäär **J. Villemson.**

Trükitud Sõjaväe trükikojas. Klisheed valmistud E. Talviku töökojas.